

VERGEEF OM VERGEVEN TE WORDEN

Een preek van Ds. Karl Alden 1930, bewerkt door Ds. Alan Cowley en gehouden op 5 oktober 2014 tijdens de eredienst te Noordwijkerhout.

‘En als u staat te bidden, vergeef.’ (Markus 11:25)

We leven binnen de balans van twee werelden. Er is een wereld buiten ons, de wereld waarin anderen ons handelen zien; en de wereld in ons hart en in onze geest, waar onze ware emoties en passies rusten, en gevoelens van liefde, haat, wraak en vergeving alleen bekend zijn bij ons en de Heer.

De realiteit van deze twee werelden is duidelijk in alle aspecten van ons leven, en het is waar God onze aandacht op probeert te vestigen als we lezen over gebed en vergeving in het evangelie van Markus.

Jezus maakt het contrast duidelijk tussen de actie te staan in gebed, een actie die de buitenwereld betreft, en de interne daad van vergeving. Natuurlijk zegt God hier niet dat een persoon niet in een staande positie hoort te zijn tijdens het bidden, maar hij spreekt meer over het uitwendige verlangen dat anderen ons de 'juiste' dingen zien doen. En door onze geest te laten focussen op vergeving in deze staat, herinnert Jezus ons aan het innerlijke karakter, aan wat we moeten doen om externe daden van aanbedding effectiever te maken.

Dit contrast tussen het interne en het externe blijkt ook in andere acties van de Heer gedurende de laatste week van zijn leven op aarde. Gedurende die dagen bracht hij zijn tijd in Jeruzalem door met onderwijzen en prediken in de tempel. Het was erg openbaar, iedereen kon Hem zien en horen. Er is een uitdrukking in het Engels 'het was helder als de dag', wat betekent dat het niet verborgen was. Dit deel van Zijn openbare dienst omvat ook het omver werpen van de tafels van de geldwisselaars en verkopers van dieren, terwijl Hij zei: *‘Staat er niet geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden voor alle volkeren? Maar jullie hebben het tot een rovershol gemaakt’* (Markus 11:17)

In tegenstelling tot deze zeer publieke daden, stond een veel meer privé leven, dat hij deelde met Zijn discipelen toen zij zich terug trokken op de Olijfberg in de avonden. In deze meer intieme gesprekken openbaarde de Heer de mysteries van het koninkrijk van God. Hij hoopte hun geest te openen, om hen over de geweldige innerlijke waarheden van het Woord te leren, en over zijn leven en de naderende kruisiging. Hij leidt hen naar de innerlijke waarheden van vergeving impliciet in de verklaring: *‘Als je staat te bidden vergeef.’*

Het was detijds normaal om mensen te zien staan bidden in de tempel. Dit werd door de mensen van die tijd gezien als een teken van vroomheid. De Farizeeën, de meest vrome van de Joden, lieten zelfs een trompet klinken om aandacht te trekken en door anderen gezien te worden als ze bidden. Ze stonden graag lange gebeden te houden in de synagogen en op de hoeken van de straten. Zij leefden voor die uiterlijke wereld waar mensen zien, en mensen oordelen, en mensen belonen. Zij wisten weinig van de innerlijke essentie van het gebed, en de leer van de vergeving was hun onbekend.

De Heer sprak een gelijkenis over deze vorm van openbaar gebed.

‘Twee mensen gingen op naar de tempel om te bidden; De een was een Farizeeër, en de ander een tollenaar. De Farizeeër stond en bad dit bij zichzelf: ‘God, ik dank U dat ik niet ben als de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, echtbrekers, of ook als deze tollenaar.

Ik vast tweemaal per week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit.’ En de tollenaar, die verderop stond, wilde zelfs zijn ogen niet naar de hemel richten, maar sloeg op zijn borst, zeggende: ‘God wees mij zondaar genadig’ (Lukas 18.: 10-13)

We leren hieruit dat het niet de uiterlijke gebaren van het lichaam zijn die de communicatie met de hemel geven, maar de innerlijke toestand van de geest.

Toen de Heer in de wereld kwam, pleitte Hij dus voor een nieuw soort van gebed met Zijn discipelen. Hij zei tot hen: *‘Wanneer je staat te bidden, vergeef.’*

Het enige gebed dat wordt gehoord in de hemel is een gebed dat uit een vergevingsgezind hart komt. Het is het vergevingsgezinde hart dat alle externe aanbidding kwalificeert. Het is het vergevingsgezinde hart dat vergeving aan de zondaar brengt; het is het vergevingsgezinde hart dat de lege daden van louter externe aanbidding omzet in een eeuwige zegen. Tenzij mensen vergeving in hun hart naar anderen hebben, kunnen ze geen echt gebed tot God uiten. Dit is wat de Heer bedoelde toen Hij zei: *‘Als u uw gift naar het altaar brengt, en u daar herinnert, dat uw broeder iets tegen u heeft, laat uw gift voor het altaar, en ga heen en verzoen u eerst met uw broeder, en kom dan terug en offer uw gift.’* (Mattheüs 5:23, 24)

Als we praten over de vergeving van de ene persoon naar de andere, is het interessant om op te merken hoe weinig voorbeelden er zijn in het Oude Testament. Misschien is dit te wijten aan het uitwendige karakter van de oude Hebreeuwse aanbidding.

Maar er is een opmerkelijke uitzondering in het verhaal van Jozef en zijn broers. In het vergeven van zijn broers voor al de verschrikkelijke dingen die ze met hem gedaan hebben. Het verhaal van Jozef staat in Genesis 37.

Jozef zei: *‘Vreest niet; want ben ik in de plaats van God? Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht; doch God heeft dat ten goede gedacht; opdat Hij deed, gelijk het te dezen dage is, om een groot volk in het leven te behouden.’* (Gen. 50: 19-20)

Joseph vergaf hen, omdat hij de Goddelijke Voorzienigheid herkende in het kwaad dat zij hadden gedaan.

Kunnen we zien hoe dit verhaal ons kan helpen om onze vergeving van andere mensen te begrijpen?

Wat ons betreft, er kan ons geen kwaad overkomen, dat niet toestemming heeft van de Goddelijke Voorzienigheid. Het lijkt misschien een harde klap op het moment; het lijkt op onze ondergang; en we kunnen worden gevuld met haat en wraak tegenover wie het ook is die ons pijn heeft gedaan. Maar de waarheid is dat ons geen kwaad ooit zal overkomen dat niet kan worden gebruikt voor onze eeuwige zaligheid.

En dus, als we het toestaan, kan onze houding ten opzichte van degenen die ons kwaad doen verschuiven naar de aanpak van Jozef naar zijn broers. We kunnen denken dat hun bedoelingen schadelijk waren, en dat zou zelfs waar kunnen zijn, maar God heeft dat ten goede gekeerd, door voor veel mensen het leven te redden. Door te verzoeken om onze vergeving worden de innerlijke diepten van onze ziel vergroot en kunnen we dichterbij de Heer, de Schepper en Onderhouder van alle leven komen.

Als we kijken naar het gebrek aan voor de hand liggende voorbeelden van vergeving in het Oude Testament, kunnen we zien hoe belangrijk het was voor de Heer om vergeving tot zo'n prominente les maken tijdens Zijn verblijf op aarde. De externe focus van de Israëlitische religie betekende dat lessen over een oog voor een oog, een tand voor een tand, en het doden voor doden, de gemeenschappelijke mentaliteit van de mensen waren in de tijd dat de Heer werd geboren. Maar Hij kwam om hun, en ons, begrip te verdiepen. Om te kijken onder de oppervlakte, voorbij het uitwendige, naar het prachtige innerlijke leven dat leven geeft.

En dus weidde De Heer bij vele gelegenheden duidelijk en stoutmoedig uit over deze oude wetten. *‘Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: “Heb uw naaste lief en haat uw vijanden”, maar ik zeg u: Hebt uw vijanden lief en bid voor hen die u vervolgen, opdat u kinderen van uw Vader in de hemelen wordt.’* (Mattheüs 5:43-45)

Zijn evangelie was het evangelie van de liefde, en het evangelie van de liefde is hetzelfde als het evangelie van vergeving, die leert dat vanuit de liefde jegens de naaste, we altijd een houding van vergeving naar de naaste moeten hebben, niet zeven keer, maar ‘zeventig maal zeven keer’.

Laten we nu eens kijken naar de reden waarom vergeving in het gebed zo nodig is. We kunnen beginnen met de vraag wat onze gemoedstoestand zou zijn als we niet zouden vergeven? Wat is het tegenovergestelde? Het tegenovergestelde van vergeving is een dorst naar wraak, en wraak komt voort uit vijandigheid, wreedheid en haat. De Hemelse Leer voor de Nieuwe Kerk zegt veel over deze drie kwaden. In feite vertellen ze dat dit kwaad de essentie van de hel vormt. Net als de liefde regeert in de hemel, zo regeert haat, met zijn uitvloeiselen van wraak en wreedheid, in de hel. Emanuel Swedenborg vertelde een verhaal over zijn ervaringen in de geestelijke wereld waarin hij beschreef hoe het aura van de neiging tot het boze eigenlijk een donkere wolk van rook vormt boven een persoon die is ondergedompeld in deze neiging, en hoe deze wolk, in feite het licht uit de hemel blokkeert.

Als we zijn gekwetst door andere mensen is het natuurlijk dat er haat in ons ontstaat en dat we beginnen met het bedenken van onze wraak. Maar deze emoties komen voort uit onze natuurlijke zelf. Vele generaties van erfelijk kwaad zijn opgebouwd binnen onze personages, en de hel mondt uit in die erfelijkheid. En als we op die manier zo sterk beïnvloed worden, zijn onze enige zorgen over onszelf, hoe we moeten worden behandeld, en wat we moeten hebben. We raken volledig afgesloten van hoe we van andere mensen houden, laat staan hoe we van de Heer houden.

Realiseren we ons wel hoe diep de schade doordringt in onze eigen ziel, als we niet vergeven?

En het is niet noodzakelijk dat onze vergeving een verschil maakt voor de persoon maakt die we vergeven. Zij kunnen nog steeds dezelfde dingen doen en dezelfde houding hebben, maar het is belangrijk voor ons om te vergeven. En omdat het zo erg belangrijk is, heeft de Heer zelfs onze vergeving van anderen in het gebed geplaatst dat hij ons geleerd heeft: *'Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren'*. Hij zegt ook dat als je niet anderen hun schulden niet vergeeft, 'zo zal ook uw Vader in de hemelen uw schulden niet vergeven.' En dit is niet omdat Hij Zijn vergeving van ons weghoudt, het is simpelweg onmogelijk voor de Heer om ons onze schulden te vergeven, zolang we haat, wraak en vijandschap in ons hart houden.

De Heer vergeeft inderdaad iedereen!

U bent in veel opzichten al vergeven voor alles wat u hebt gedaan! Maar we zijn niet in staat om die vergeving te aanvaarden als we vasthouden aan haat. We zouden zelfs kunnen zeggen dat dit een geestelijke wet is.

Laten we proberen dat duidelijker te maken. Op een bepaalde manier zijn geestelijke wetten als natuurwetten. Ze zijn constant. Als je een hete kachel aanraakt, is de kachel niet boos op je, maar we moeten wel lijden onder de pijn van die actie. Om vergeven te worden, in die zin, is door te leren de kachel niet aan te raken. Het is hetzelfde met alle natuurwetten. Natuurwetten zijn niet boos; maar een persoon kan zich nog steeds pijn doen volgens die wetten. Wie zou het water de schuld geven voor het nat worden? Of de grond voor het vuil worden?

We kunnen hetzelfde over spirituele wetten zeggen.

Na de dood wordt hypocrisie niet getolereerd, en kwaad brengt onvermijdelijke straf met zich mee, omdat al het kwaad zijn straf in zich draagt. Hetzelfde geldt voor onze geest, zolang we in de wereld leven.

Aan de andere kant, de vergeving van anderen is een teken van onze geestelijke toestand. Vergeven is de naaste liefhebben, de samenleving liefhebben en het koninkrijk van de Heer liefhebben; en anderen liefhebben draagt zijn eigen beloning in zich.

'Wanneer gij staat om te bidden, vergeef.'

Wat betekenden dan deze woorden in de Nieuwe Kerk? Ze zeggen dat de kwaliteit van de uiterlijke aanbidding afkomstig moet zijn van één groot innerlijk principe: 'Het Koninkrijk der hemelen is in u,' zei onze Heer. Het is in dat innerlijke koninkrijk dat het zaad van de ware godsdienst moet worden geplant en groeien.

De Nieuwe Kerk is geen kerk van louter uiterlijke rituelen en ceremonies. Deze dingen, hoe mooi en verheffend ze zijn, kunnen niet worden beschouwd als doel op zichzelf, maar ze zijn een middel om ons te overtuigen van

een dieper geloof, een grondiger berouw, en een sterkere inspanning om misstanden als zonden tegen God te mijden.

De hoop en de glorie van de Nieuwe Kerk is dat deze twee werelden in ons zullen worden verenigd. Dat oprechtheid van hart zal doorschijnen in onze natuurlijke gebaren, dat onze innerlijke aanbidding binnen onze aanwezig uiterlijke aanbidding zal zijn. Dan, wanneer wij 'staan te bidden', zullen we vergeven, zoals Jozef vergaf, omdat hij wist dat het verkeerde dat hij leed was toegestaan in de Goddelijke Voorzienigheid van de Heer.

Vergeving zuivert onze harten en geesten van alle kleinzielige rancunes, triviaal onrecht en menselijk onrecht dat we innerlijk koesteren, en die de wolk van haat doen ontstaan, die ons afsnijdt van de hemelse zonnestrallen. Als we vergeven verwijdert dat de macht van het kwaad om ons leven schaden. Als wij vergeven krijgen we voor het eerst een voorproefje van het koninkrijk der hemelen. Wanneer wij vergeven creëren we in onszelf een liefde voor de naaste, die liefdadigheid zelf is, een liefde die, vanwege haar grootheid, vanwege haar adellijkheid, vanwege haar goddelijke bron, ons in staat zal stellen om de vergeving van de Heer te ontvangen.

De Heer zegt: *'Gezegend zijn zij die vergeven, want zij zullen vergeven worden'* Hij sprak deze woorden bij de preek op de berg, zijn eerste openbare les. Toen deze woorden waren uitgesproken, was er weinig weerstand tegen zijn lessen. Toen het einde van Zijn leven naderde, werden zijn vijanden steeds bitterder en kwaadaardiger, terwijl Zijn lessen over vergeving steeds duidelijker, machtiger en mooier werden. En aan het einde, toen zijn vijanden hun natuurlijke doel hadden bereikt, toen het hen gelukt was Hem te dood te laten veroordelen, in zijn laatste bittere uur van verleiding, terwijl Hij aan het kruis hing en neerkeek op hen die hem sarden en bevuilden, zelfs toen sprak hij de woorden die voor altijd het mooiste voorbeeld van vergeving zouden zijn:

'Vader, vergeef hen, zij weten niet wat zij doen!'

